

UNIVERSITETET I OSLO

Kunnskapsdepartementet

UNIVERSITETSDIREKTØREN

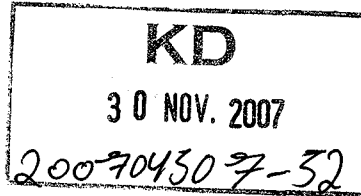
Postboks 1072 Blindern
N-0316 Oslo

Administrasjonsbygningen, 9 et

Telefon: +47 22 85 63 01
Telefaks: +47 22 85 44 42

Saksnr: 07/11374
Saksbehandler: Per Heitmann

21. november 2007

Høringsuttalelse vedr. revidert reglement om forvaltning av eksternt finansiert virksomhet

Det vises til høringsbrev datert 27. september 2007 med referanse 200704507.

Universitetet i Oslo er generelt positive til høringsutkastet. Vi er positive til en tettere og bedre oppfølging av prosjektporteføljen. Samtidig er det viktig at reglementet ikke skaper unødig byråkrati. Vi er fornøyd med reglementsutkastets punkt 2.2.a om at prosjektbudsjetter og –regnskaper skal vise alle direkte og indirekte kostnader selv om dette vil kreve omlegging av regnskapsrutiner ved UiO. Reglementsutkastets punkt 2.2.c om at bruk av egenandeler i bidragsprosjekter skal gjøres til gjenstand for vurderinger som så dokumenteres, er viktig for å styrke den interne økonomistyringen. Ut over dette har vi følgende kommentarer, innspill og spørsmål:

1. Ny kategorisering er i tråd med gjeldende styringsstruktur internt v/UiO og støttes derfor. Forslaget vil imidlertid medføre merarbeid, bl.a. vedrørende artskontoplan, nye rapporter, ny inndeling av fotnoter i finansregnskapet, hensyn til historikk.

UiO forhåndsdisponerer i dag midler bl.a. på bakgrunn av ubrukte midler som oppstår på grunn av forsinkelser i gjennomføringen av eksternt finansierte prosjekter. Midlene benyttes til investeringer og det er knyttet en tilbakebetalingsplan til dem. Forhåndsdisponeringene gjøres i grunnfinansieringsdelen av virksomheten og innebærer derfor isolert sett at denne delen av virksomheten går i underskudd. Vi forutsetter at en ny kategorisering ikke endrer på denne muligheten selv om underskuddet i grunnfinansieringen da blir mer synlig i regnskapene.

Vi oppfatter for øvrig at verken reglementsutkastet eller veilederen er helt presis når det gjelder å avgrense bidrag i forhold til oppdrag. Tilsvarende uklarheter gjelder et begrep som "andre inntekter": Hvordan skal vi kategorisere pasientinntekter (fra tannlegeklinikken), billett- og kioskinntekter (fra museene), husleieinntekter (fra framleie av lokaler), IT-avdelingens prosjekter (drift av nasjonale fellessystemer, konsulentbistand, mv.), stimuleringsmidler til utdanning (f.eks. fra Norgesuniversitetet), osv.? – for å nevne noen eksempler.

2. Begrepsbruk/definisjoner

- a. "Grunnbevilgning" er i høringsutkastet definert mer generelt enn i nåværende regelverk. Vi forutsetter at grunnbevilgningen gjelder våre primæroppgaver og ber om at gjeldende definisjon videreføres i nytt reglement.
- b. Beslektet med punkt a over er veilederens utdyping av begrepet "grunnbevilgning" som synes å indikere at midler fra Kunnskapsdepartementet definisjonsmessig enten er å regne som grunnbevilgning eller som oppdrag, jf. også opplistingen av finansieringskilder under begrepet "bidragsfinansiert virksomhet". Er det riktig å forstå reglementsutkastet slik at KD ikke kan bidra til bidragsfinansiert virksomhet?
- c. Begrepene "selvstendige virksomheter" og "samarbeidende virksomheter" er ikke definert i høringsutkastet. Tidligere ble begrepet "rettssubjekt" brukt, og vi antar at dette begrepet er forlatt fordi samarbeidet også kan omfatte organisasjoner (f.eks. andre universiteter) som er statlige forvaltningsorganer. Vi savner nærmere definisjoner.
- d. Veilederen utdyper begrepet "faglig interesse", og framholder at "styrevedtak med standardpregede formuleringer ..." ikke er tilstrekkelig for å begrunne egeninnsats i bidragsprosjekter. Vårt anliggende her er referansen til ordet "styrevedtak": Vi antar at KD med dette ikke mener at alle vedtak om bruk av egeninnsats skal fattes av institusjonens styre selv? Universitetets oppfatning er at denne typen konkrete vurderinger bør skje på grunnenhetene – normalt ved instituttleder eller liknende.

3. Høringsutkastets punkt 1 omtaler krav mv. til samarbeid der forpliktelsene er av "ikke uvesentlig" karakter. Dette er en formulering som ikke hjelper oss i den interne styringen. Av den grunn vil vi be om, dersom formuleringen beholdes, at veilederen til reglementet gir nærmere omtale (eksemplifiserer) av hva som legges i at et samarbeid innebærer en vesentlig forpliktelse.

Når det gjelder reglementsutkastets forslag om at "annen instans etter delegasjon fra styret" skal kunne inngå samarbeidsavtale på institusjonens vegne, anser vi at dette forslaget skaper uklarhet. Under gjeldende reglement foreligger det intet delegasjonsforbud, jf. formuleringen i reglementets pkt. 3 "Institusjonens styre inngår slik avtale". Så lenge uttrykket 'styret selv' ikke benyttes, har styret anledning til å delegerer. I utkastet benyttes begrepet 'institusjonens styre', ikke 'styret selv' (mao. en adgang til delegasjon), samtidig som det i forslaget uttrykkelig gis delegasjonsadgang. Vi ber om at dette punktet klargjøres.

Det bør videre klargjøres hvilke instanser innenfor institusjonen departementet anser er omfattet av delegasjonsadgangen. Avklaring er nødvendig fordi samarbeidsavtaler inngås på institusjonens vegne og ordinært påfører institusjonen forpliktelser.

4. All bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet skal organiseres som prosjekter, iflg. reglementsutkastet. Samtidig er det gitt unntak fra kravet om avtaleinngåelse for midler stilt til rådighet som ren bevilgning/gave.

Vi vil be om at kravet om prosjektorganisering vurderes i forhold til størrelsen på de gaver som gis. Begrunnelsen for ønsket knyttes til småbeløp som vi tror det er unødvendig å prosjektstyre hver for seg. Vi vil gjerne ha muligheten til å kunne gjøre rede for slike småbeløp på annen måte.

Vi vil ellers be om at departementet setter krav om skriftlig dokumentasjon som forutsetning for unntak fra kravet om avtaleinngåelse. Det er ellers uklart for oss om reglementsutkastet faktisk har en generell regel om avtaleinngåelse for eksternt finansierte prosjekter – vi finner et krav om avtaleinngåelse ved samarbeid med andre institusjoner (punkt 1.2), men ikke et generelt avtalekrav ved prosjektgjennomføring.

5. Reglementsutkastets punkt 2.2.c, siste setning, kan forstås som en begrensning i forhold til å ta på seg bidragsprosjekter i konkurranse med instituttsektoren. Nåværende regler fastslår at ”institusjonene kan ikke subsidiere prosjekter av egen grunnbevilgning der dette kan føre til konkurransevridning i forhold til andre aktører som leverer tilsvarende tjenester”. Denne formuleringen i gjeldende regelverk er en uproblematisk regel – for det første står den omtalt i et avsnitt som gjelder alle eksternt finansierte prosjekter (uavhengig av om de regnes som bidrag eller oppdrag), og for det andre peker det avsluttende nøkkelordet ”tjenester” på at regelen gjelder oppdragsvirksomhet.

Vi vil be om at formuleringen i høringsutkastets punkt 2.2.c flyttes og tydeliggjøres slik at det framgår at spørsmålet om subsidiering/konkurransevridning bare er en aktuell problemstilling ifm. oppdragsprosjekter.

6. Vi setter pris på reglementsutkastets aksept for at det kan beregnes fortjeneste på oppdrag, men hadde ønsket oss en noe sterkere formulering – gjerne også i selve regelverket.
7. Gjeldende universitetslov § 12-4 sier bl.a. at ”institusjonen må ikke begrense sin selvstendighet i faglige spørsmål og kan ikke skille ut sine ordinære undervisnings- og forskningsoppgaver.” Vi opplever at reglementsutkastet legger sterkere føringer enn før når det gjelder dette spørsmålet og finner det noe påfallende at forholdet til loven bare er eksplisitt omtalt i veilederen til reglementet. Vesentlige begrensninger av den frihet institusjonene har til organisering av aktivitet eksternt fremgår overraskende nok kun av utkastet til veileder punkt 2.1, og ikke i selve reglementsutkastets punkt 2.1. Vi ber om at disse klargjørende forutsetninger tas inn i reglementet.

Universitetet i Oslo støtter oppfatningen om at bidragsfinansiert forskning må anses som en ordinær oppgave. Da bør det også vurderes om ikke selve reglementet skal berøre spørsmålet siden omtale i veilederen (”bidragsfinansiert virksomhet med hovedtyngde innen forskning og utviklingsarbeid, skal som hovedregel organiseres internt”) nok må anses å bli tillagt lave verdi enn reglementet selv. Tilsvarende hovedregel er for øvrig i veilederen også gjort gjeldende for grunnutdanning og videreutdanning.

8. Vi konstaterer at gjeldende universitetslov i § 1-4 (4) omhandler driften av nasjonale fellesoppgaver og at dette ikke er omtalt eksplisitt i reglementsutkastet. I Jan Fridthjof Bernts kommentarer til loven av 2005 er dette ”tale om et oppdrag som institusjonen i tilfelle påtar seg som en ren tjenesteyting”. Vi regner med at dette innebærer særlige krav til finansieringen i tråd med både nåværende og kommende krav.

9. Departementet foreslår at reglementet skal fastsettes og gjelde fra 1. januar 2008. Etter vårt syn bør det gis en viss tid til omlegging av rutiner mv. etter at nytt regelverk er fastsatt av departementet. Vi ber derfor om at nytt regelverk, selv om det fastsettes 1. januar 2008, trer i kraft på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Marianne G. Mancini
økonomidirektør